

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: 1/1 évre 20 kor.,
1/2 évre 10 k., 1/4 évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felélős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

A föld fizet.

Brassó, aug. 31.

A siránkozások, a lamentációk folytonos hangoztatása szinte minden egyes újságolvasóval, no meg gazdemberrel s egyebekkel azt hitette el, hogy az idei termésünk oly silány, annyira csekély lesz, hogy még vetni való magra sem marad, hogy kenyeret sem ehetünk s hogy feltétlenül felkopik az állunk egész álló esztendőben az éhségtől.

Annál nagyobb érdeklődéssel vártuk tehát a földmívelésügyi minisztérium legutolsó, augusztus 15-én kiadott jelentését, mely már a leartatott s a természeti viszontagságoktól tökéletesen megóvott terméseredményeket hozta hivatalosan, tehát minden kertelés, szépítgetés nélkül.

S íme, legnagyobb örömünkre, egészen másként festett ez a jelentés, mint amelyet az előre a falra vetített ördög szerint remélhattunk. Látjuk belőle, hogy ha a buza, szőlő s gyümölcsstermés az idén a tavalyinál jóval kevesebb hozammal dicsekedhetik, viszont a többi gabonanemű, a rozs, árpa, zab sokkal nagyobb eredményt

mutat a tavalyinál. A burgonya szintén szép kilátásokkal kecsegtet, a hüvelyesek is nagyobb értéket képviselnek a tavalyinál.

Ha a nyers mérleget az ideai termésről összeállítjuk, abban a kellemes csalódásban lesz részünk, hogy az ideai termés pénzértékben kifejezve, sokkal eredményesebb a tavalyi jó közepes termésünknél.

Számadatokban, a miniszteri jelentésből kivéve, a buza 7.9 millió métermázsával kevesebb a tavalyinál s összesen 33,513.000 métermázsas. A szőlőről a jelentés azt mondja, hogy az országsszerte gyenge, sok borvidéken igen gyenge és minőségileg is silány termést várhatunk. A gyümölcs, különösen a szilva, dió, alma és körte termése silány.

Igen ám, de az érem másik oldala annál biztatóbb, kecsegtetőbb s a mérleg összeállításánál nálunk arra is főszólyt kell helyeznünk, hogy a többi termés miképpen áll. S így a jelentésből láthatjuk, hogy a rozs 0.2 millió métermázsával jobb a tavalyinál, míg az árpa 3.3 millió métermázsával, a zab 3.5 millió métermázsával többet hozott, mint az elmúlt esztendő-

ben. Ehhez járul még, hogy a várható tengeri hozam 5.4 millió métermázsával, a burgonyáé pedig 8.2 millió métermázsával több, mint a múlt esztendőben.

Mindezen horribilis többleteknek pénzértéke jóval felülmúlja azon termések kevesebb hozamának értékét, úgy, hogy az ideai termés mérlegünk sokkal jobb eredménnyel zárul végeredményében, mint a tavalyi.

S így tehát nincs a kétségbeesésre okunk. Magának a rozsnek s burgonyának szép terméseredménye teljesen pótolja a buzakevesletet, mert ezen anyagokból épenugy készíthetünk kenyeret, mint a buzából.

Már az ideai eredményből is kiviláglik, hogy mennyire elfogult gazdaközönségünk van nekünk s hogy mennyire uralja még mindig a buzatermés az egész közvéleményt. Ha a buza rosszul hozott, végigszárgul a gazdák kétségbeesett panaszsza, jajkiáltása az országon. Mindenki azt hiszi, hogy tényleg vége van a világnak, hogy nem lesz kenyérre valója a népnek, éhen kell pusztulnia.

Mikor aztán a hivatalos becslés megjelenik s tényleg látjuk, hogy a

Este, tavasszal.

Írta: HEGEDÜS GYULA.

Sebesen, kimelegedve jött haza. Kissé rosszkedvű is volt; a fiú, akit tanított, ma a kellekénél többet makacszkodott. Szeretett volna neki odamondani valamit, de még a fejében szülemelő gondolatot is elfojtotta. Elvégre is: őt ezért fizetik. Ha csupa jó, okos és engedelmes fiú volna a világon, a szegény filozofereknek fölkapnák az álluk.

Odakünn tavasz volt. Langyos esti szellő lopózott be a szobába s elhozta magával a szomszédos tér virágzó fáinak illatát. Először nem is igen vette észre, de később, amikor a szomszédos kávéházban megszólalt a zene, a szomorú magyar nóta hangjánál egyszerre fejéhez kapott:

— Istenem, hiszen tavasz van!

Lomhán odaballagott a szekrényhez, kivette belőle a sajtot meg a kenyeret, amit ma el tudott hozni a népkonyhából és enni kezdett. Evésközben vette csak észre, hogy

elégge megéhezett. Az állkapcsai hevesen mozogtak föl és alá s mikor így megpillantotta magát a szemközti függő tükörben, elmosolyodott s jókedve kerekedett. Begyömöszölte magába az utolsó falatot is, fölkel s kinyitotta az ablakot.

A zene meg az illat mámorossá tették. Elfelejtette, hogy alaposan megkínózta ma az a rakoncátlan fiú, hogy a vacsorája nem volt a legízletesebb: csak szivta be magába a vastag illattól párologó levegőt s hallgatta a dalt. A természete hajlott egy kicsit az ábrándozásra s szertelen dolgokról kezdett gondolkodni. Megpezdült a vére s úgy érezte, hogy lázas a homloka. Odaszorította a poros ablaküveghez, majd hirtelen megfordult, lekapta az ágyról a kalapját és kiment.

A kapunál megállt. Néhány pillanatig odarévedt a szeme a zsibongó utcaközépre, aztán kidülsztett mellel a tér felé igyekezett. Meglehetősen lassan ment, élvezni akarta a lágy, tavaszi estét.

Hízelgően simogatta arcát a szellő.

Langyos volt és enyhe. Fönn az égen csillogok hunyorgattak s közöttük mosolygott nyílt, széles képével a hold.

Nagyon el volt merülve, de ha valaki azt kérdezte volna tőle, miről gondolkodik, nem tudott volna rá feleletet adni. Csak bandukolt előre, némán, lassan.

Egyszerre úgy érezte, hogy egy puha kéz fonódik a karjába.

— Maga az, Nemeth?

— Klári! — kiáltott föl meglepetten a fiú.

— Hol jár maga erre?

— Hja, persze, magát már száz év óta nem láttam! Maga nem is tudja, hogy elsejétől fogva itt lakunk. Ott a téren túl. Most jövök az üzletből.

— Ilyen későn?

— Ma több dolgunk volt, sokáig ott kellett maradnom.

— Elkisérem magát.

— Ha éppen nincs egyéb dolga, megteheti.

Transsylvania étterem és Kávéház.

Elegáns berendezés; általánosan elismert kitűnő konyha; természetes erdélyi borok; pontos kiszolgálás! — A kávéházban naponta DICK GYURI közkedvelt zenekara játszik.

(1771)

Kiváló tisztelettel:

ROTHENBÄCHER GY.

buza az idén egy pár millió méter-mázsával kevesebbet hozott, de viszont a többi termények jóval szebben fizettek a gazda társaságáért s hogy a termésmérlegünk sokkal kedvezőbb a mult esztendőnél, akkor mindnyájan esodálkozva tekintünk egymásra s bámulunk, hogy hogyan is történhetett mindez. Természetesen mi is beugrottunk annak a téves közhiedelemnek, hogy a termés eredményértékét a buza hozama adja meg. Pedig ez már rég túlhaladott álláspont. Már nagyon régen kardoskodnak amellett, hogy nem egyedül a buza az, mely termelésre méltó s hogy nem az uralkodó a termények között, tehát hozama sem lehet egy egész esztendő terméseredményének mértéke.

A fődolog természetesen minden akadémikus vitatkozástól eltekintve, hogy az a sok hiób hír, mely az idei rossz termésnek előre beharangozott, csak egynémely gazdaember félnék ijedelmének megnyilatkozása volt s hogy az idei termésnél sem panasz-kodhatunk, sőt jóval jobban jártunk, mint a tavalyinál.

HIREK.

Brassó, aug. 31.

Tanév kezdetén.

A vakáció aranyos ideje úgy elröpült, mintha egyáltalában nem is lett volna. Még csak most történt a vizsgák s egyéb évszázó kellemetességek lefolyása, még alig hogy elbucsúztak a diákok attól az intézettől, ahol ifjuságunk legszebb idejét töltöttük, ime már ismét kezdődik a munka, a tudás, az előre haladás, a kultura békés és csendes munkálkodásának ideje.

Bizony, bizony ez az idő a mi orszá-

gunkban temérdek gondot és sok keserűséget szerez a szülőknek. Minálunk még nem jöttek reá arra a praktikus ideára, a mely a művelt külföld majd minden országában már réges régen a megvalósulás stádiumában nyújtja áldásos működését. Nálunk még mindig különféle elnevezésű iskolákban osztogatják a tudomány fenséges malasztját. Mi még mindig megkülönböztetünk gymnásiumot, reáliskolát és polgári iskolát. S aki az egyikben nyeri kiképzését az bizony később sok minden pályától már eleve elvágatják, azokra nem kerülhet.

Aki véletlenül olyan városban született, ahol sem reál, sem gymnásium nincsen, hanem csupán csak polgári iskolát bír el vagy onossága s népessége, az bizony, hacsak jómódban nem született, kénytelen a polgári iskolába járni s így az egyetemektől már előre is bucsut vehet, az iskolák elvégzése őt oda nem engedhetik. A diplomás pályákat tehát elzárják előle, csupán azért, mert anyagilag nem volt módjában a más városokban levő gymnásiumot, esetleg reáliskolát átogatni.

Külföldön már csakis az u. n. reálgymnáziumok vannak. Ezek az iskolák egybevetett tanterv alapján az összes diplomás pályákra előkészítik a tanulókat s így a szülőket már előre megkímélik attól a gondtól hogy a gyermekeiket melyik pályára készítsek elő akkor, amikor annak sem hajlamát, sem tehetségét valamelyik pályára még nem ismerik.

Ha valaki véletlenül nálunk reáliskolát végzett s később egyéb, gymnásiumi érettséghez kötött pályára érez kedvet, akkor neki a kiegészítő tantárgyakból pótlóerőséget kell letennie s ha véletlenül nyelvéreke nincs kifejlődve, előfordulhat, hogy évek hosszú sora alatt sem képes a latinból érettséget tenni s így kénytelen kelletlen olyan pályára szorul, melyhez sem kedve, sem ambíciója nem heviti.

Nehéz tehát ilyenkor a szülők helyzete, mert később azután, ha gyermekeikkel valamely iskolát nagy nehezen elvégeztettek, még az a szemrehányás is érheti őket, hogy

nem gondoskodtak kellőképen fiuk jövődjéről.

S ez mindaddig így lesz, míg a reálgymnásium helyes intézményét, hazai tanrend-szerünk programjába fel nem veszik az illetékes tényezők.

A reálgymnásium eszméje, már hosszabb ideje kísért tanügyi körökben s hogy mindezideig az meg nem valósulhatott, annak okát abban kereshetjük, hogy iskoláink még ezideig nélkülözik egyöntetűségüket az irányban, hogy még mindig megkülönböztetünk állami, felekezeti, s különösképen alapítványi intézeteket. Az alapítványokon alapuló intézetek átalakítása pedig az alapítóokiratokba ütközik s így annak esetleges átalakulása az alapítványoktól való elesést is eredményezheti.

S így bele keli törődnünk abba, hogy ilyenkor a legtöbb szülő gondolt homlokkal járjon, mert nem tudja elhatározni, milyen pályára is készítse elő, még teljesen kiforratlan s így előre nem sejtethető tehetségű csemetéjét.

Még legjobban jár mindenesetre az a diák, kinek szerencséje lehet, hogy gymnásiumot végezhet. Ez előtt minden pálya nyitva áll s a szülők gondját már előre elveheti. De jól tudjuk, hogy itt a vidéken nem áll módjában mindenkinek, hogy gyermekét gymnásiumba járathassa. Amely vidéki város olyan szerencsés, hogy gymnáziummal rendelkezik, ott természetesen a szülők gondja sem oly nagy, de mit csináljon az a sok többi város szülője, kiknek nem áll módjukban más iskolákat látogatni gyermekükkel, épen mint a minő ott helyben már van!

A tanév eleji gondok tehát idén sem sem szűnnek meg, s nem is fognak mindaddig, amíg a reálgymnásium helyes eszméje a megvalósulás stádiumába nem lép.

A törvényszéki elnök szabadságán. Wittich József, a brassói kir. törvényszék elnöke holnap kezdi meg több hétre terjedő szabadságát. Távollétében a törvényszék vezetésével dr. Jahn Frigyes kir. ítélő táblai bíró, állandó elnökhelyettes van megbízva.

A leány nem volt régi ismerőse Némethnek. Egyszer meglátta az utcán, a leány rámosolygott s mert tetszett neki, odament hozzá és bemutatkozott. Az szívesen fogadta őt s együtt mentek hazafelé. Néhányszor megvárta, míg az üzletből kijött, de aztán mindig ritkábban ment arrafelé. Nem közönyből, csak mert éppen lusta volt.

A leány vidáman beszélt. Elfáradt az üzletben s jót tett neki a szabad levegő. Félfrissült tőle s csillogni kezdett tőle a szem...

Odaértek a térre. A fordulónál megcsapta arcukat az erősebb szellő. A leány pajkosan himbálta a kezét a levegőben s nevetve mondta Némethnek:

— Nézze, milyen jó langyos.

Németh maga elé bámult. Hirtelen fölkapta a fejét, nevetett ő is, és lángoló tekintettel nézett a leányra.

— Üljön le egy padra, — mondta.

— Nem lehet... Nekem haza kell mennem.

— No, csak egy kicsit. Olyan szép ez a tavasz. És legalább erre nem is háborgatják az embert. Csak a fák suttognak és a levegő remeg.

— Nem bánom. De csak egy kicsit.

Leültek. Benn a tér közepén. Egy százas fűtőben állt a pad; lecsüngő lombos ágait félre kellett tolni, hogy odajussa-

nak. Németh mámoros volt. Még érezte a karján a leány puha érintését és valami ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy megölelje. Hozzáhajolt, kezébe vette a leány kezét s megcsókolta.

Az nem rántotta vissza. S mikor Németh karjába fonta karját, lehajtotta a fejét a fiú vállára. Németh erősen átkarolta a leányt s csókolni kezdte az arcát.

A leány, mintha csak akkor vette volna észre, gyöngéden vonakodni kezdett:

— Nem szabad...

De azért hagyta. S később neheztelő hangon mondotta:

— Olyan régen nem várt meg engem. Egészen elfelejtett...

— Dehogy, — hazudott a fiú, — nagyon sok volt a dolgom. És sokszor el akartam már menni s mindig megakadályozott valami.

A leány nem is tett több szemrehányást. Ezt is csak azért mondta, mert most már joga volt megmondani, de haragot, vagy neheztelést nem is érzett.

Németh már alig hallotta a saját szavait is; lázongott a vére, szilajon átkarolta a leányt és roppant erőt érzett magában.

... Egy virágszirom esett le a fáról, éppen a leány hajába, mire az fölrezenve körülnézett és hirtelen elkezdett sírni. Kibontakozott a fiú karjaiból s fölkel. Németh

erőltetetten köhögött és szótalanul állt föl utána.

— Sietek haza. Biztosan meg is ijedtek már, hogy ilyen későn még nem vagyok otthon.

Sietni kezdett. Németh kedvetlenül haladt mellette; szerette volna még jobban siettetni, mert ő is haza akart menni s félt, hogy becsukják a kaput s neki kapupénzt kell fizetni. Őt krajcárt.

A tér végén Klári a kezét nyújtotta:

— Nem akarom, hogy tovább jöjjön. Jó éjt.

— Jó éjszakát — mondta rá Németh s visszafordulva sietni kezdett hazafelé.

Mikor a téren átment, arcába fújt a szellő. Mérgesen mormogott maga elé:

— Utálatos ez a langyos tavaszi szél. Underodom tőle.

Hazaérve rosszkedvűen tilt le a székre. Észrevett az asztalon egy darabka megmaradt száraz kenyeret s megette. Meglátta, hogy még mindig ki van nyitva az ablak; odament s egy pillanatra kitekintett. Az égen felhők torlódtak össze s kövér csöpekben kezdett hullani a tavaszi eső.

Összeráncolta a homlokát.

— Kiállhatatlan tavaszi időjárás, — dünnyögte; becsapta az ablakot, levetkőzött, ráhanyalt az ágyra és elaludt.

— **Jubileum.** Szeretetteljes ünneplésben volt tegnap része 25 éves tanári jubileuma alkalmából Siklody Istvánnak, a brassói áll. faipari szakiskola érdemes tanárának. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter sajátkezűleg írt levelet intézett a jublánsához, amelyet a történetesen Brassóban időző Péterfy Lajos miniszteri tanácsos adott át Siklodynak. Az állami faipari szakiskolában pedig lelkes ünneplésben részesítették az iparoktatás ezen kiváló tényezőjét. Vig Albert iparoktatási főigazgató Orbán Ferencz kir. tan. felügyelő bizottsági elnök és Dózsa János igazgató tartották az üdvözlő beszédeket, amelyekre a jubláns meghatottan, a kedves ünneplést megköszönve válaszolt.

— **A felvidéki főszolgabíróság köréből.** Fischer Frigyes felvidéki főszolgabíró 6 heti szabadságáról hazaérkezett és holnap újból átveszi hivatalának vezetését. — Ugyanítt említjük meg, hogy a felvidéki főszolgabírói hivatal hivatalos órái holnaptól kezdődőleg délelőtt 8-tól 12-ig és délután 3-tól 5-ig tartanak.

— **Szterényi a fodrászokért.** A budapesti borbély- és fodrász munkaadók küldöttsége tisztelt Szterényi József államtitkárnál. Atra kérte az államtitkárt, hogy a fodrász munkaadók és személyzet közötti viszonyt szabályozó szabályrendelet 7. §-át eredeti szövegében hagyja meg, ellentétben a főváros határozatával, a mely fürdőkben a működő fodrászok számára kivételes helyzetet állapított meg. Szterényi József államtitkár kijelentette, hogy az ügyet megfogja vizsgálni és mivel úgy szociális, mint gazdasági téren a kereskedelemügyi kormány a kisipart támogatni kívánja, kérésüket a vizsgálat eredményéhez képest a legnagyobb jóindulattal fogja elintézni.

— **Tusnádfürdő állami kezelésben.** A belügyminiszter táviratban értesítette Kállay Ubult, Csikvármegye főispánját, hogy Tusnádfürdőnek állami kezelésbe való vételét a pénzügyminiszterrel együtt elhatározták. Azok, kik tudják, hogy Tusnádfürdő milyen anyagi zavarokkal küzdött, akik tudják, hogy az anyagiak miatt remélt bukásnak milyen mélyreható háttere volt, hogy Tusnádfürdő évek hosszú sora óta a csőd szélén áll, tudják azt is, hogy a katasztrófától csak a vezetőség személyes garanciája mentette meg a legutolsó esztendőben is. Eltekintve azoktól a gazdasági érdekektől, amelyek egy magyar fürdőnek a fejlődés mértékéhez s az igények előhaladottságához való emelését szükségessé tették, Tusnádfürdőnek a megmentése magyar nemzeti érdek volt. A magyar állam gavalléros beruházása, szakszerű vezetése kellő garanciát nyújt arra, hogy Tusnádfürdőnek már a legközelebb jövőben leendő rohamos fejlődése elé a legszebb reményekkel tekintünk.

— **Baleset a Lusztig-féle ládagyárban.** Pesz Mihály, a Lusztig és Semenseil-féle ládagyár munkása ma délelőtt a szalagfűrészt körül dolgozott. Munkaközben balába oly szerencsétlenül, csuszott a gépnek, hogy a szalagfűrészt azt térdben laszakította. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség a balesetért.

— **Pihenő akták.** Az ügyes-bajos közönség még mindig nem szokta meg, hogy a nyári hónapokban, a nagy vakáció ideje alatt az összes hivatalokban pihennek az akták. Ebbe pedig bele kell törődni; mert a hivatalnokoknak is kell vakáció, kell a pihenés. Minduntalan érkeznek panaszok, hogy

májusban beadott darabok máig sem nyertek elintézését. Tudomásunk szerint a sürgős természetű ügyeket a nagy vakációban is elintézik; a kevésbé sürgős ügyek pihenhetnek. Tagadhatatlan dolog, hogy az volna az ideális állapot, ha a sürgős ügyeket 48 óra alatt s a többi beadványt 8 napon belül elintéznék. Ez azonban teljes lehetetlenség. A hivatalnoknak 40 évet kell közszolgálatban eltöltenie, hogy teljes nyugdíjjal mehesse pihenni; a lakbérét akkor is elveszti, mint ha a nyugdíjas embernek lakásra nem volna szüksége s amilyen a jelen kor ügyforgalma s a hivatalnokokkal szemben támasztott követelmény; 25—30 évi szolgálat után a legtöbb tisztviselő kicsavart citrom, teljesen kihasznált emberi roncs. Föltétlenül szüksége van a nyári hónapokban minden tisztviselőnek 4—6 heti szabadsághoz, hogy pihessen, tüdülhessen. Elvégre a hivatalnok is ember. Egyébként most már a nagy vakáció vége felé jár; lassanként elő kerülnek a pihenő akták s elintézését nyernek.

— **A megbolondult telefonos kisasszony.** Ne tessék rosszra gondolni. Itthon nincs semmi baj. A mi telefonos kisasszonyaink a lehető legokosabbak, sőt néha még gutaütés előtt is jelentkeznek a hívásra. Ki is hallott valaha panaszkodni a brassói telefonos kisasszonyok szórakozottságáról, rossz hallásáról, vagy nem jelentkezéséről? Ki? ki? ki? De azért ne jelentkezzenek, óh kérem! Marseillesban azonban alaposan felforgatta a rendet egy telefonos kisasszony, aki epileptikus anyától származik, tehát terhelt. A 18 éves hölgy reggel nyolc óra óta volt szolgálatban, a nélkül, hogy aznap reggelizett volna. Tizenkét óra felé hirtelen elkezdett tévedéseket csinálni. Mindenkit tévesen kapcsolt össze, sőt saját maga is belebeszél a telefonba. A rendőrséget értesítette, hogy egy sereg anarkista van érkezőben. Erre a rendőrség az összes kikötőket szigorú ellenőrzés alá vette és több ártatlan embert letartóztatott. Férjeket elárult feleségeiknek, hogy hűtlene és mert a marseillesi férjek csakugyan kirugnak a hámból és a kisasszony igen sok adat birtokában volt, számos családi ház békéjét dulta fel; ugyanezt tette a kikapós, hűtlen feleségekkel szemben a férjeknél. A tőzsdén hamis kapcsolásokkal és hamis hírekkel rengeteg károkat okozott, úgy hogy többen pört akarnak indítani ellene. Midőn felszólították, hogy helyét hagyja el, önagysága igen kecsesen toporzékolni kezdett és számos apparátust összezuzott dühében.

— **Budapest-fürdőváros.** Most, a mikor a nemzetközi orvosi kongresszussal fürdővárossá kiáltatjuk ki Budapestet, nem érdekesség nélkül való Budapest juniusi idegenforgalma, amelyet most tesz közzé a főváros statisztikai hivatala. E szerint juniuban 3609 külföldi fordult meg Budapesten és ebből gyógyulás és fürdőhasználat céljából 15 jött el hozzánk, ami bizony testvérek között sem sok. A 15 külföldi közül kilenc osztrák volt. Ellenben nem érdekesség nélkül való, hogy a 3609 külföldi közül 835 szórakozás céljából jött Budapestre, szóval ezek mint mulató várost becsülték meg Budapestet. 1597 külföldi üzleti érdekből jött Budapestre — mondja a statisztika. Ez a másfélezer üzleti ember ugylátszik azokból a kereskedelmi utazókból rekvirálódik össze, akik a külföldi gyárak portékáit Magyarországon szokták elhelyezni. A statisztikai hivatal még külön megállapítja, hogy a 3609 külföldi közül 1809 munkakereső

volt. Hát ilyen kérem a mi idegenforgalmunk.

— **Tűz.** Alsórákosról jelenti tudósítónk: Hidegkut községben eddig ismeretlen okból fényes nappal tűz támadt. Öt ház és három csűr leégett. A tűz olyan gyorsan terjedt, hogy lokalizálása lehetetlen volt és a mentésre siető lakosok tehetetlenül nézték mint válik a tűz martalékává a szabadon álló házcsoport.

— **Szegény falusi leányok.** A rég jó időkben az elszegényedett falusi leányok egyedüli megélhetési módja az volt, hogy szolgálatba állottak, bementek a városba cselédnek; még a szegényebb iparosok is szíves örömmel adták leányaikat az uriházakhoz, mert ott minden esetre külön háztartási ismereteket sajátítottak el, mint otthon a szegénységben s ez ismereteknek az életben több hasznát is látták, mint a maiak a szegény kisasszonykodásban. Ma is a cselédek jelentékeny része faluról kerül be, de leginkább az okos némettség köréből; a magyar paraszt, amióta „t. c. polgár” lett nem adja a lányát cselédnek. Ma már nincs a falvakban szegény magyar leány. Sok községben a falusi leányok kalapot, keztűt, napernyőt hordanak és a nyakukon valódi aranyláncot viselnek. Hála a magyarok Istenének, hogy ilyen jó módban él fajmagyar népünk; csak a nagy fényűzés tönkre ne tegye az országot, ha majd megint 10 koronára száll le a buza ára s hosszú időn át annyi is marad. No mert nem töltünk, magyaroktól függ ám, hogy mennyi legyen a buza ára. S ne gondolja senki, hogy örökkön örökké bő termésünk lesz, a hét kövér esztendőre jöhet hét sovány is. Mi lesz akkor? Ezzel persze senki sem törődik. Lesz, ami lesz. Jó szerencse a társadalomra, hogy vannak árvaházak, lelencházak, gyermekmenhelyek. Ezek szolgáltatják a cselédanyagot. S amint évről-évre telnek ezek az intézetek s ujjabbakat is kell létesíteni, hogy a tömegesen szaporodó „senki gyermekeit” és hatóságilag elhagyottá nyilvánított nemzedéket földel s gondozás alá vehessék, cseléd is lesz elegendő. A falusi népnek most pompás módja van. Az élelmi szerek drágasága az ő malmukra hajtja a vizet, mert az élelmi szereket ők termelik s nincs imitáció, mint száz-százötven évvel ezelőtt volt; most szabad a helyzetet kihasználni, most szabad a piacról élő embertől annyit kérni, amennyi jól esik. S aki nem akar koplalni, éhen veszni, az kénytelen az élelmiszerekért annyit adni, amennyin alul a termelő, a kofa nem adja. Hja boldog időket élünk!

— **Táncitanítás.** Izsák Ferencz tánc-tanár szeptember hó 15-dikétől kezdődőleg egy tánc, illem és esztétikai tanfolyamot nyit gyermekeknek. Ugyanígy ad magánórát; boston vagy bármilyen táncból. Elvállja kisebb vagy nagyobb csoportok tanítását úgy háznál, mint tánctermében (központi szálló nagyterme). Bővebbet e lap kiadói hivatalában, vagy este 7—10 óráig a tánciskolában. 1946

— **Ének, zongora és zenetanítás** könnyű új módszer szerint Baumann Bretz Jozefin vizsgázott énektanítónőnél. Árvaház utca 9, földszint. Jelentkezni lehet naponta 9—11-ig. 1953

Irodalom.

Uj ref. énekes és vallás könyvek. Az erdélyi református egyházkerület „Állandó Igazgató Tanácsa”

rendelete folytán az egyetemes ref. egyház határozata alapján jövőben a megújított, egyházi énekes könyveket kell használni a templomokban és iskolákban egyaránt. E célra új énekes könyveket adott ki az erdélyi ref. egyházkerület csinos kivitelben, zsebben is hordozható nagyságban. Az új énekes könyvek lényeges eltérést mutatnak szövegben, de különösen dallamban a régihez viszonyítva. Miért is az egyöntetű templomi éneklés lehetővé tételére szíves figyelmébe ajánljuk a református vallású közönségnek a „Brassói Lapok” kiadóhivatalában kapható énekes könyveket.

Egyszerű, kis alakban, bekötve ára egy korona. Kapható azonban diszes kiállításban is, bőr vagy csont kötésben 2—6 korona árban. Az új énekes könyveket különösen a tanuló ifjúság figyelmébe ajánljuk, mert rájuk nézve ezek beszerzése kötelező. Egyben tudtul adjuk, hogy az összes ref. valláskönyvek is a „Brassói Lapok” kiadóhivatalában (Kapuutca 64. sz.) szerezhetők be.

Brassó, 1909. VIII.-30.

A református papi hivatal.

Színház.

Szerdán, szept. 1-én

Jákó Amália első felléptével,
ujdonságul először:

Izrael

Francia színmű 3 felvonásban.

Pénztárnyitás 7 órakor. — Kezdet 8 órakor.

Hoti műsor:

Csütörtökön, Hornyai Janka, Megyeri Ilonka és Tihanyi Vilmos szerződött tagok első felléptével: Gül Baba.

Pénteken Csanády Irma és Barna Andor szerződött tagok első felléptével: A cigánybáró.

Szombaton Ambrus Camilla, Virányi Sándor és Sziklay József szerződött tagok első felléptével: A császár katonái.

Vasárnap d. u. félhelyárakkal: Buborékok. Este: Aranylakodalom.

Hétfőn: Lili.

Két premiere. Heyermans „A gyújtogató” című egyfelvonásos drámája, amely ma este került színre a nyári színházban, Brassóban premiéreszámba ment. Egy titokzatos tüzeset körül bonyolódik a dráma meseje. A cselekmény egy vizsgálóbíró (Majthényi) szobájában játszódik le. Sorra jönnek a bíró elé az érdekeltek és a tanúk. A bíró Scherlok Holmesre valló tónusban, éles logikával nyomoz és kideríti, hogy a tüzet Arend János, a leégett szivarkagyár tulajdonosa idézte elő, hogy a 10 ezer korona biztosítási összeghez jusson. A gyújtogató, akinek kicsi, háromszemélyes leánykaja is benn pusztult a leégett gyárban; efeletti fájdalmában, lelkiismereti furdalásoktól gyötörve,

őszinte vallomással könnyíti a lelkén, ámbátor, hogy öcsje, a félkegyelmű Ausing szívesen vállalná a bünt.

A vizsgálóbíró elé vonuló érdekelteket és tanukat: Arend Jánost, Ausingot, az előbbi apósát, egy korcsmárost, a szomszédot és egy szobafestősegédet, valamennyit Komjáthy személyesítette. Fregoli módra sürgött-forgott a színpadon, boszorkányos gyorsasággal változtatott alakot és karaktert, aszerint, amint a lelkiismereti furdalások között gyötördő Jánost, a félkegyelmű Ausingot, a szűkszavú Biket, stb. személyesítette.

És valamennyiből egyéni tipust tudott alkotni.

A közönség lelkes tapsokkal honorálta művészi munkáját és a dráma végeztével többször a függöny elé tapsolta Majthényivel együtt, aki nagy közvetlenséggel játszott a vizsgálóbíró többé-kevésbé monoton szerepét.

*

Magyar Lajos, a Komjáthy-társulat távozó tagja értékes munkát végzett a „Komédiás” című 3 felvonásos színművének megírásával. A darab millieuje, mint a színész szerzőké nagyobbára, a színészéletből van merítve. Egy törekvő, nagy talentumu színész kálváriája van megírva a színműben. Vári László vidéki színész rajongó szerelemmel szeret egy arisztokrata leányt, aki mindent elkövet, csak hogy Várit vallomásra bírja és amikor az elkábitott, reményekre jogosított Vári vallomást tesz, a kacér Tóváry Elza az anyját hívja segítségül, aki kiutasítja Várit a házából. Innen kezdve azután sorra zúdulnak Várra az erkölcsi csapások és végül is, Tóváryék sulyos befolyása következtében még a társulatától is meg kell válnia. És a szegény, a költői igazságszolgáltatástól teljesen megfosztott színész megtört szívvel megy enyhülést keresni.

Ez csak a váza a darabnak, amelyben nem egy eredeti és jól megrajzolt alakka találkozunk a cimszerepen kívül is.

Bársony Aladár tele szívvel és lelkesedéssel játszta a komédiást. Sok igaz hangot hallottunk tőle, olykor meglepett a drámai erejének készségével és általában érdemes művészi alakítást állított elénk, kikapcsolva fárasztó szerepéből azokat a részleteket, amikor fiatalos heve magával ragadta a verével játszó talentumos színészt a páthoszbba.

Kivüle legfeljebb Majthényinek volt említésre méltó szerepe a darabban. Egy sokat élt, korhely, a darab végével önönmagától megundorodó, a Nirvánába merülő jószágigazgatóból faragott a szó szoros értelmében kabinet alakot.

Az előadás sikeréből méltó részt kérhet magának.

Kisebb szerepekben Komjáthy né, aki diszkrét előkelőséggel játszotta özv. Tóváryné, a kacér Elza gögös anyját, Étsy Emilia, aki bájos természetességgel adta vissza a szívtelen Elza karakterét, Fáy Flóra, Barics és Megyeri Ilonka vettek részt a Komédiás előadásában.

A népszerű szerzőt az első felvonás végén a lelkes közönség többször a lámpák elé tapsolta.

— **A „Cigánybáró”.** — Strauss János kitűnő operettejét választották bemutatóként Csanády Irma énekesnő és Barna Andor, az új tenorista. Az utóbbi a cimszerepet, Csanády Irma Ciprát fogja énekelni, Megyeri Ilonka adja Saffit, Arzén — Hornyai Janka, Gábor diák — Barics — Otto-

kár — Bársony; Carnero — Tihanyi; Mirabella — Vágóné; Pali cigány pedig Serfőzy György lesznek. A darab pénteken kerül színre.

A „Császár katonái.” Földes Imre nagyhatású színművében, szombaton lépnek fel mint ujonnan szerződött tagok Ambrus Camilla, Virányi Sándor, Sziklay József és Ungvári Mór. A Császár katonái tavalyi nagy sikerére emlékezve, közönségünk már is nagy érdeklődéssel tekint a darab szombati előadása elé.

Ne fáradjanak! Máramarosszigeten az ottani színtársulat operaelőadást rendezett. Rigolettót adták. A M. U. F. az előadásról ezt írja:

Operaelőadás volt a színházban — s a pénztárba alig folyt be 200 korona. A bérlokok közül is csak ketten váltották ki a jegyüket. Tehát meggyőződött ez az est arról, hogy a mi közönségünk nem vágyik a magasabb művészi élvezet után. Pedig Zilahyné S. Vilma és Torma Zsiga gyönyörű éneke, Horváth Kálmán szép alakítása (hanggal nem bírta meg szerepét) s Ferenci Frigyes avatott rendezése megérdemelte volna a telt házat. Mártonfalvy György karmester dicséretes s egész munkát végzett a magánszereplők és a kar betanításával s nagy készséggel játszott a végig az operát a zenekar is. Szóval nem zavarta meg semmi az összhangot, a jó előadást. De a színházi jegyek a pénztárban maradtak s ez elég ok a művezetésnek arra, hogy a jövőben ne fárasztja a társulatot heteken át a művészet szent nevében.

Telefon — Távirat.

(Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. augusztus 31.)

A budapesti orvoscongresszus.

A budapesti orvoscongresszus résztvevő tagjai ma délelőtt szakelőadásokat tartottak, délután pedig apróbb kirándulásokat tettek.

Mánuel portugál király üdvözlő táviratot küldött az orvoscongresszusnak.

Meglopták a Nemzeti Muzeumot.

A Magyar Nemzeti Múzeumnak egy Kovács nevű segédőre sok nagyértékű okmányt elloptott a múzeum leltárából.

Az elloptott okmányokat azután újból eladta a múzeumnak, amelyért nagy összeget kapott.

Kovács most a kapott pénzből külföldre utazott.

Az rendőrség megtette az intézkedéseket a tolvaj kézrekerítésére.

Lefokozott főhadnagy.

Budán lefokozták Demjánovics Damján közöshadseregbeli szerb tisztet.

A főhadnagyt azért fokozták le, mert a legénységgel végtelenül brutálisan bánt el.

pt. Scoală - BCU - Cluj

Katonák garázdálkodása.

Batonyáról jelentik, hogy ott négy ulánus katona ma három embert az utcán fényes nappal megtámadott.

A katonák a megtámadott polgárokat kardjukkal véresre kaszabolták.

Sikkasztó hivatalnok.

Békés-Gyuláról jelentik: az építőszövetkezet egyik hivatalnoka, Engel Mór 20,00 koronát sikkasztott a szövetkezet pénztárából, azután megszökött.

A sikkasztót a rendőrség keresi.

Tüntetés a csehek ellen.

Bécsből táviratozzák, hogy ott ma a német nemzeti párt nagy tüntetést rendezett a csehek ellen.

A tüntetők tizenkét rendőrt sebesítettek meg.

A tüntetők közül igen sokat letartóztattak.

Uzleti berendezés megvételre kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban.

Fra-cia és német nyelv tanítás

szerény díjazásért Várutca 116 hátul az udvarban d.e. 9 — 11-ig 1956

2 vagy 3 diák

teljes ellátást tiszta külön szobával kaphat 35 forintért. Kapu utca 51 sz. 1964

Teljes ellátást

nyerhet 1—2 izr. tanuló mérsékelt árban GROSZ SÁMUEL főkantort és hit-tanárnál.

Brassó, Kapu u. 34.

Kiadó lakás.

Bolgárszegben a Porond közelében egy külön álló lakás:

2 szoba, konyha, pincze, esetleg nyári konyha, udvar stb. Szent Mihály napjától kezdve kiadó.

Két három román diák eddig is volt kvártélyban, ilyen célra egy szoba külön bejárattal rezerválható

Bővebbet kiadó hivatalban. 1966

Szép modern

cukrászda berendezés

olcsón eladó. Alkalmazható kisebb fűszer vagy csemege üzletbe is.

Cim a kiadóhivatalban. 1963

Részvénytársaság,

gyakornokot és napidijast

keres azonnali belépésre.

A magyar és német nyelv tökéletes birása megkívántatik.

Cim a kiadóhivatalban. 1965

Tankönyvek és iskolai cikkek,

Iskolatáskák, írószerek és rajzeszközök a legnagyobb választékban kaphatók a

„BRASSÓI LAPOK”

könyvkereskedésében

KAPU-UTCA 64.

Tankönyvek a legolcsóbban 24 óra

alatt bekötteknek.

SINGER varrógép
BRASSÓ,
Kapu-u. 23 sz.
Csak a védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomhoz”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

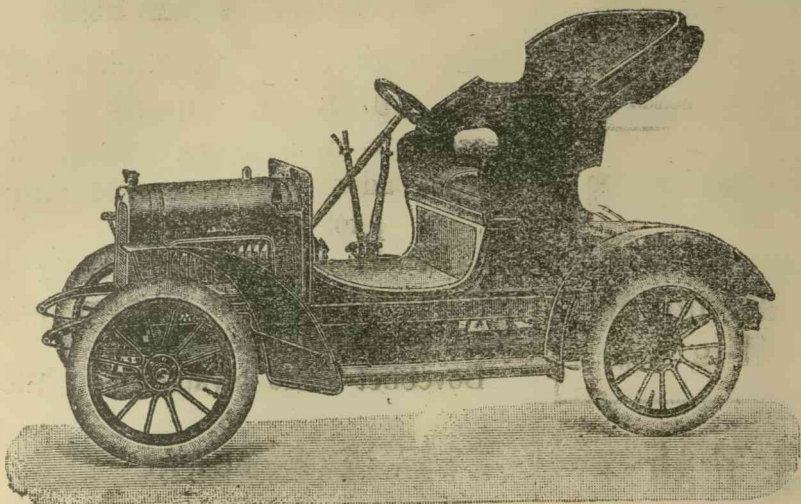
Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos hatása

Vénus oréme	1 tégely	— 80 f
Vénus szappan	1 darab	— 60 f
Vénus poudér	1 doboz	1.20 f
Petrolin hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben, parfümökben és gummiárukban.

A ki jó villásregelit és egy jó pohár **erdélyi bort** vagy frissen csapolt sört akar inni, az jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor hoz szembe a közúti v. megállóhelyel.

A PUCH automobilonok

és **motorkerékpárok** mégis a **legjobbak**

Képviselő: **Meosér Mihály** Brassó, Kapu-u. 39.

Ugyanitt kapható: Autopneumatik, Autoolaj és Benzin.

Tanulók

teljes ellátásba felvétetnek
Brassó, Kórház-u. 10 sz. a.

Zongora órákat ad

akadémiai módszer szerint

H ü g e l E l v i n

a budapesti Somogyi-féle conservatoriumban
végzett, művészi oklevelet nyert zongoratanítónő **Hiresher-utca 20.**

Iskolásgyermekek

jó ellátással felvétetnek

RICHTER FRIGYES-né

1945 Fekete utca 59 sz.

Francia nyelvben

alapos oktatás nyerhető **Nussbächer Mici**, Párisban oklevelezett francianyelv tanítónőnél.

Jelentkezhetni lehet (Vár-utca 26, szám, I. emelet) délelőtt 10—12-ig és délután 3—5-ig. (1948.)

Varróleányok

felvétetnek.

Ugyanitt egy tanuló is felvétetik.

WEINERT HERMANN,
Lensor 26.

Két szép szoba

butorozva, vagy butor nélkül
külön-külön is

kiadó

Kapu-utca 64. emelet.

Szám 549—909.

Pályázati hirdetmény.

Bácsfalu községnél üresedésben levő s anyakönyvvezető helyettesé váló kineveztetés esetén 820 kor. készpénz fizetés s a törzskönyvvezetés után mintegy 80 kor. mellékjövdelemmel egybekötött rendszeresített irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Pályázóknak legalább IV. középiskolai képesítéssel kell bírniok.

Pályázati kérések okmányolva, a községi jegyzőhöz 1909. szept. 12-ig nyújtandók be.

Bácsfalu, 1909. augusztus 28-án.

A községi előljáróság.

Bacsó Mihály, jegyző.

Eladó vendéglőberendezés,

u. m. asztalok, székek, kertiszékek, egy jókarban levő **billiárdasztal** hozzávaló teljes felszereléssel, továbbá egy 10 méter hosszú és 6·52 méter széles diszes **kerti pavillon.**

Megtekinthető Kut-utca 23. sz. a.

Ugyanitt több csinosan berendezett kerti szoba butorozva kiadó.

Üzletmegnyitás!

Kapu-utca 9-11 szám alatt

IZSÁK HENRIK és Társa

cég alatt, egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

férfi-, fiu- és gyermekruha áruház

nyílt meg, hol a legfinomabb és és legizlésebb árak a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be.

Mindenkinek saját jól felfogott érdeke, mielőtt ruhát vásárol, tekintse meg rendkívül választékos raktárunkat és érdeklődjék az olcsó árak iránt.

Külön osztály gyermekruhákban 3--10 éves korig.

Dús választék iskolai öltönyökben.

Pontos, figyelmes kiszolgálás!

Üzleti elv: **Olcsón, de készpénzért!**

GOLDSTEIN B. mellfüző különlegességek Kolostor-utca 21.